

Хронология на един опит за промяна

Изводи и констатации на ИГ Пасивни сгради България за настоящата и бъдещата нормативна уредба по енергийната ефективност в България

България залага на промени по старите наредби за енергийна ефективност вместо създаване на нова, концептуално различна наредба, за да посрещне задължителните изисквания на ЕС за строителство на „почти нулево енергийни сгради“ след 2020 г.

ИГ Пасивни сгради България е сдружение с нестопанска цел, чиято мисия е създаване на предпоставки за широко разгръщане на строителството на пасивни сгради в България с цел постигане по-високо качество на живот и устойчива околна среда. Сред целите на сдружението са: анализиране на настоящото законодателство и изтъкване на ползите от прилагането на утвърдения в целия свят стандарт „пасивна сграда“ в сравнение с минималните нормативни изисквания. От създаването на ИГ Пасивни сгради България през 2009 г. до сега, сдружението нееднократно е изразявало официално становището си във връзка с действащото законодателство за енергийна ефективност в България. Предвид бъдещите промени в наредбите за енергийна ефективност, които се обсъждат към момента, ИГ отново застана зад позицията си. Ето как се развиха действията около обсъжданите проекто-документи.

Преди близо четири години Европейският Съюз (ЕС) приема Директива 2010/31/ЕС, която налага всички новопостроени сгради след 2020 г. да бъдат „почти-нулево енергийни“, като Директивата важи за всички нови обществени сгради още от 2018 г. В следствие на разпоредбите на Директивата, Европейската Комисия (ЕК) изисква от всяка държава - членка на ЕС да преработи законовите и нормативни актове на национално ниво, за да създаде условия за реалното строителство на „почти-нулево енергийни сгради“ на територията си.

Префабрицирана къща в Германия, която не изразходва енергия за отопление, снимка: www.epbd-ca.eu

Развоят на събитията около този процес на транспониране на Европейските изисквания към българската нормативна уредба е представен по-долу в конспективен хронологичен вид. Настоящият текст излага фактите и отразява позицията на ИГ Пасивни сгради България и други браншови организации, които отдавна очакват наложените от ЕС промени относно изискванията за строителството, но не одобряват начина, по който българската държавна администрация отговаря на тези изисквания.

Януари 2013 г. – ЕК започва процедура по Нарушение №2012/0327 във връзка с въвеждане в българското законодателство на Директива 2010/31/ЕС за енергийните характеристики на сградите.

25.06.2013 г. – Министерството на Регионалното Развитие (МРР), а по-късно Министерството на Инвестиционното Проектиране (МИП) възлага чрез обществена поръчка изготвянето на „Анализ, проучвания и актуализация на (разработване на нови) нормативни актове в областта на енергийната ефективност за проектиране, изграждане и обновяване на сгради в съответствие с изискванията на Директива 2010/31/ЕС“.

инж. Виолета Ангелиева - директор на Дирекция „Правила и норми за проектиране и строителство“ към МИП и проф. д-р инж. Никола Калоянов, източник: www.stroitelstvo.info

Целта на проекта е транспониране на изискванията на Европейската Директива към българските нормативи и прекратяване на процедурата по нарушението срещу България. Избран е изпълнител на обществената поръчка - „ТУ - Технологии - BGBC Академия“ с ръководител проф. д-р инж. Никола Калоянов – единствен явил се кандидат на търга. Съществените нововъведения на екипа са: въвеждане на класификация на нови и съществуващи сгради на базата на тяхното енергопотребление изразено в първична енергия; въвеждане на национално определение за „сграда с почти нулево потребление на енергия“.

21.11.2013 г. – 16.12.2013 г. По данни на МИП са се провели обсъждания на проектните предложения със заинтересовани организации, след което проектите на наредбите са били внесени за разглеждане пред експертен съвет на възложителя. МИП внася в Европейската Комисия доклади изготвени на базата на предварителните предложения за промени, вследствие на което през януари 2014 г. ЕК прекратява процедурата по Нарушение №2012/0327.

По това време Камарата на Инженерите в Инвестиционното Проектиране (КИИП) научава за внесените за обсъждане проектни промени в наредбите и сформира работни групи в рамките на КИИП. Целта на работните групи, в които са ангажирани голям брой специалисти е обсъждане, съставяне на становище и внасяне на конкретни предложения за изменение на проектните документи за промяна на наредбите.

16.12.2013 г. – Договорът за изготвяне на анализи, проучвания и предложения за промени в наредбите за енергийна ефективност е приет за изпълнен, понеже до тази дата не са постъпили писмени мнения и предложения по работните материали.

07.01.2014 г. – КИИП завежда официално искане към МИП за предоставяне на обществена информация свързана с анализите, проучванията и мотивировката по проектните предложения за актуализация на наредбите за енергийна ефективност. Министерството отказва да предостави исканата информация с мотивите, че в договора между МИП и „ТУ - Технологии - BGBC Академия“ има клаузи, които не позволяват разпространяването на подобна информация на трети лица.

Средата на декември 2013 г. – края на януари 2014 г. – С голямо закъснение заинтересовани организации и специалисти получават информация за проектните документи за промяна в наредбите за енергийна ефективност. Огромният интерес, който е предизвикан сред тези организации, довежда до обществено обсъждане иницирано от Центъра за Енергийна Ефективност ЕнЕфект.

Детска градина „Слънчоглед“, гр. София, Слатина – ново строителство клас А, снимки: ИГ Пасивни сгради България и Хенкел

Последвалата поредица от консултации и работни срещи довеждат до обединяването на браншови организации и експерти в обща позиция и внасяне на официални становища до МИП и Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР). В инициативата участват: Центъра за енергийна ефективност ЕнЕфект, Камарата на архитектите в България (КАБ), сдружение ИГ Пасивни сгради България, Института за Нулево Енергийни сгради, Българската Асоциация по Инфрачервена термография, Инженерен екип към ЕнЕфект Консулт и други.

Общата позиция, зад която застават групата от специалисти е, че предложените проектно-документи от екипа с ръководител проф. Калоянов не биха довели до създаване на реални условия за строителството на почти нулевоенергийни сгради в България, защото залагат погрешни принципи и дори не разглеждат съществени елементи от съвременното проектиране. Основните предложения на групата от специалисти са: утвърждаване на „цялостен“ и „интегриран“ подход в проектирането; ясно формулиране на понятието „почти нулево енергийна сграда“ в България и обвързването му с конкретни стойности за потребление на първична енергия (в kWh/m² годишно), дял на енергията от ВЕИ (в %) и допустимо равнище на емисии на CO₂ (в кг/т); осъвременяване на препоръчителните стойности за енергийните показатели на отделните компоненти на сградите. В предложенията на групата от експерти се разглеждат и проблемите с дефинирането на комфорта в сградите, качеството на въздуха в помещенията, топлинните мостове, въздухоплътността, прецизирането на изискванията към класовете за енергийна ефективност и др., които не намират решения в проектите промени в нормативните документи. Заедно с внасянето на официалните становища, обединените експерти искат от МИП достъп до информация свързана с мотивите и анализите на проектите промени. МИП отново отказва достъп до информацията.

Февруари 2014 г. – Противоречивите мнения по отношение на проектно-документите за промени в наредбите за енергийна ефективност са широко отразени в медийното пространство.

Виж статия в 8 стр. на в. Стоителство Градът >
http://passive.bg/files/files/4b63493eaef132fe7fe4505090797d6asg_izvadka.pdf.

07.03.2014 г. – Към кръга от заинтересовани организации в лицето на КАБ, ЕнЕфект, ИГ Пасивни сгради България и множество фирми и специалисти по енергийна ефективност, които имат несъгласия с проектните промени, се присъединяват Българската Асоциация за Изолации в Строителството (БАИС), КИИП, преподаватели от УАСГ и други, които заедно организират кръгла маса за обсъждане на несъгласията с проектните промени. На срещата са поканени участници в проекта за промени в наредбите в лицето на отговорните експерти от МИП. На кръглата маса присъстват инж. Виолета Ангелиева, Маргарита Томова и Соня Георгиева, но ръководителят на екипа изпълнител на проектните промени проф. Никола Калоянов не присъства. Кръглата маса предизвиква голям интерес като привлича значително по-голям брой участници от очакванията на организаторите. Събитието резултира в нежелание от страна на МИП да разглежда концептуални промени в наредбите, за каквито апелират експертите. От министерството заявяват, че са склонни да обсъждат единствено конкретни предложения за промени в текстовете на обсъжданите наредби, като изключват възможността за по-сериозни промени. Инж. Виолета Ангелиева - директор на Дирекция „Правила и норми за проектиране и строителство“ твърди, че официално заведените в МИП становища на браншовите организации и специалисти не са достигнали до нея.

Снимка от кръглата маса, проведена на 7-ти март

Април 2014 г. – Д-р арх. Здравко Генчев - изпълнителен директор на ЕнЕфект, арх. Николай Гълъбов - зам. председател на КАБ и арх. Георги Николов – председател на УС на ИГ Пасивни сгради България се срещат с министъра на инвестиционното проектиране арх. Иван Данов, за да изразят своята позиция във връзка с проектните промени в наредбите за енергийна ефективност. От срещата с министър Данов до настоящия момент няма промяна в действията на отговорните експерти в МИП. Няма промяна и в отношението на МИП към позицията на обединените браншови организации и специалисти.

29.04.2014 г. – МИП организира обществено обсъждане на предложенията за изменение на проектните промени на наредбите. По-голямата част от заинтересованите организации, които имат несъгласия с промените не получават информация за провеждането на обсъждането от МИП, а от трети лица. На срещата се дискутират единствено конкретните предложения за промени в текстовете на наредбите, внесени от КИИП като много от тези предложения са отхвърлени от отговорните експерти към МИП без ясна мотивировка. КАБ, ЕнЕфект, ИГ Пасивни сгради България също присъстват на срещата, на която не се разглеждат техните предложения за промени. По време на срещата инж. Виолета Ангелиева – директор на дирекция „Правила и норми за проектиране и строителство” в МИП продължава да твърди, че до този момент, становищата не са достигнали до министерството, въпреки официалното им завеждане с входящ номер още на 28-ми януари.

13.05.2014 г. – Организацията, които имат несъгласия с проектните промени се срещат помежду си – КАБ, ЕнЕфект и ИГ Пасивни сгради България от една страна и КИИП от друга. Позицията на КАБ, ЕнЕфект и ИГ Пасивни сгради България е, че трябва да се направят концептуални промени в наредбите, за да се подобри качеството на строителството, опазването на околната среда и следователно качеството на живот, каквито са и целите на ЕС. В резултат от срещата става ясно, че по-голямата част от представителите на КИИП не са склонни да приемат нови концептуални идеи, като предпочитат да стъпят на „познатото” и в този ред на мисли по-скоро биха се съгласили с промяната на конкретни текстове в наредбите, каквито от МИП са склонни да разглеждат.

Нулево енергийни сгради се строят не само в Европа. Снимка: нулево енергийни сгради в Сингапур, източник: besa.com

След почти половин година отстояване на позицията в България да се наложи едно по-качествено, екологосъобразно и здравословно за хората строителство, ИГ Пасивни сгради България констатира, че положените усилия и действия в посока диалог с държавната администрация са напълно безрезултатни. Стремещт за вникване в проектните предложения за изменение на съществуващата наредба бива посрещнат многократно с отказ до обществена информация от държавните служители, които би трябвало да водят интензивен диалог с много малкото заинтересовани експерти по енергийна ефективност в България. Резултатът от месеците прекарани в срещи, обсъждания и съставяне на предложения е нежелание за възприемане на нови напредничави концепции за енерго-ефективно строителство от страна на държавните институции в лицето на МИП, които очевидно предпочитат да действат по познатите стари методи, без да осъзнават, че почти нулевоенергийната сграда изисква концептуално нов подход за проектиране и изграждане от масово възприетия у нас.

Плюс енергийна пасивна сграда „surPLUShome“, построена от студенти от Техническия Университет в Германия за Solar Decathlon 2009

А не е ли принципът на напредък на човечеството възприемането на нови идеи, които след години децата ни да заменят с още по-нови, а техните деца – с още по-нови...?

Енергийната ефективност е единствения ни избор и много скоро животът ще я наложи, очевидно изпреварвайки нормативите.

ИГ Пасивни сгради България

www.passive.bg